

C-SMART
KENNIS. INSPIRATIE. INNOVATIE.

BEGROTING 2026

Inhoud

Inhoud	2
1. Voorwoord	3
2. Organisatie en bedrijfsstructuur	4
3. Visie, missie en strategische doelstellingen van C-smart	5
4. C-smart community	7
5. C-smart dienstverlening aan lokale besturen	7
6. C-smart financieel	20
7. Begroting 2026 – Toelichting cijfers	21

1. Voorwoord

Geachte Vennoot,

2026 is een jaar van voortbouwen en vooruitkijken. Lokale besturen opereren in een samenleving die snel digitaliseert en tegelijk hogere verwachtingen koestert rond transparantie, toegankelijkheid en veiligheid. In die context willen wij stabiliteit en richting bieden, met oog voor haalbaarheid en maatschappelijke meerwaarde.

Het voorbije jaar maakten we keuzes die onze organisatie wendbaar houden en onze rol als betrouwbare intercommunale verder verankeren. Met de verkoop van Cipal Schaubroeck nv werd een belangrijke stap gezet: C-smart staat vandaag volledig op eigen benen en biedt zijn vennoten een neutrale, onafhankelijke dienstverlening. Vanuit die stevige basis zetten we nu met hernieuwde ambitie in op wat u van ons verwacht: duidelijke prioriteiten, een open dialoog en samenwerking die lokale besturen sterker maakt, vandaag en morgen.

Dit jaar start ook met een vernieuwde bestuursploeg die met frisse blik en gedeelde ambitie de koers van C-smart verder vormgeeft. We willen de continuïteit van de afgelopen jaren combineren met nieuwe inzichten en een hernieuwde focus op samenwerking, innovatie en betrokkenheid. Tegelijk grijpen we dit moment aan om verder te groeien en C-smart duurzaam uit te bouwen. De verkoop van Cipal Schaubroeck nv betekende voor C-smart een doorstart die we in 2026 vol vertrouwen willen verzilveren en verder willen uitbouwen tot een volgende groeifase.

Samenwerking blijft onze grootste hefboom. Door kennis te delen en verbinding te leggen tussen besturen, partners en experts, maken we de digitale transitie concreet en mensgericht, met respect voor de budgettaire realiteit van elk bestuur.

Digitalisering is geen doel op zich. Ze is een middel om dienstverlening te versterken, participatie te vergroten en de leefkwaliteit voor burgers te verbeteren. Met realisme, vakmanschap en gezamenlijke ambitie bouwen we in 2026 verder aan een overheid die veerkrachtig en toekomstgericht is.

Namens de Raad van Bestuur en het team dank ik u voor het blijvende vertrouwen. Ik kijk ernaar uit om samen met u tastbare vooruitgang te realiseren.

Johan Sauwens, voorzitter

2. Organisatie en bedrijfsstructuur

2.1. Samenstelling raad van bestuur (2025)

C-smart is een intergemeentelijk samenwerkingsverband overeenkomstig deel 3, titel 3 van het Decreet Lokaal Bestuur. De maatschappelijke zetel, alsook de uitbatingszetel, is gevestigd te Cipalstraat 3, 2440 Geel. In 2008 werd de duur van de vereniging verlengd voor een termijn van 18 jaar tot 1 april 2027.

In het kader van de nieuwe bestuursperiode werd de raad van bestuur van C-smart opnieuw samengesteld. De samenstelling werd afgestemd op basis van de geldende statuten en overleg met de vennoten.

Hieronder volgt een overzicht van de 16 leden van de nieuwe raad van bestuur:

Voorzitter

- Johan Sauwens, gemeenteraadslid Bilzen-Hoeselt

Ondervoorzitters

- Lawrence Vancraeynest, schepen Edegem
- Sofie Vandeweerd, burgemeester Dilsen-Stokkem
- Inge Van Goubergen, schepen Vosselaar

Leden

- Bart Brughmans, schepen Brasschaat
- Pietro Iacopucci, schepen Waregem
- Dieter Mannaert, schepen Dendermonde
- Dymfna Meynen, schepen Hasselt
- Peter Nies, burgemeester Kinrooi
- Tine Paredis, schepen Vilvoorde
- Sven Pletincx, schepen Halle
- Ronny Sloodmans, burgemeester Sint-Katelijne-Waver
- Jeroen Vandromme, burgemeester Houthulst
- Kelly Verheyen, schepen Turnhout
- Dieter Wijckmans, gemeenteraadslid Rumst

Lid met raadgevende stem

- Charlotte Beyers, gemeenteraadslid Brecht

Waarnemend Directeur-Generaal

- Dirk Celis

2.2. Evolutie van de bedrijfsstructuur

Sinds 2016 heeft C-smart gekozen voor een strategie van “ondernemende overheid”, waarbij de activiteiten van commerciële en technische aard - zoals software ontwikkelen, commercialiseren en ondersteunen – via haar dochteronderneming Cipal nv werden ondergebracht in publiek-private samenwerkingsverbanden.

Deze keuze gebeurde vanuit de overtuiging dat dit extra schaafeffecten zou genereren en extra meerwaarde in het belang van onze vennoten.

De afgelopen periode kende C-smart een belangrijke verschuiving in haar organisatiestructuur, met als meest markante verandering de verkoop begin 2025 van de dochteronderneming Cipal Schaubroeck nv aan Total Specific Solutions, een onderdeel van het internationale Constellation Software Inc.-ecosysteem.

Met deze strategische beslissing, genomen door de raad van bestuur van C-smart werd volgende doelstelling bereikt:

- het pensioenrisico van meer dan 40 miljoen euro werd afgedekt;
- de financiële stabiliteit van de intercommunale werd versterkt;
- middelen voor investeringen in de kerntaken nl. een aankoopcentrale, die toegang geeft tot technologische toepassingen, dienstverlening informatieveiligheid, dienstverlening verkeersveiligheid en nieuwe innovatieve diensten zoals cybersecurity werden vrijgemaakt.

De verkoop versterkt bovendien de neutraliteit van C-smart als aankoopcentrale en laat toe om als onmisbare partner voor lokale besturen verder te groeien vanuit de eigen intercommunale werking. Sinds de verkoop is er een breuk gecreëerd tussen C-smart/Cipal nv en Cipal Schaubroeck nv.

Naast deze strategische ingreep bleven de interne structuurlijnen binnen C-smart grotendeels behouden.

C-smart telt sinds 1 juli 2025 269 vennoten zijnde Vlaamse steden en gemeenten, OCMW's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, hulpverleningszones en welzijnsverenigingen.

3. Visie, missie en strategische doelstellingen van C-smart

Op de algemene vergadering van juni heeft C-smart, naar aanleiding van een grondige heroriëntatie van haar ambities en werking, haar missie, visie en strategische doelstellingen aangescherpt. Deze vernieuwing vertaalt zich in een duidelijke, toekomstgerichte positionering, gestaafd op volgende 3 pijlers:

■ **Kennis**

Wij bieden diepgaande kennis van technologie en digitalisering om lokale besturen te versterken. Met onze ervaring en expertise helpen wij de lokale besturen de juiste beslissingen te nemen.

■ **Innovatie**

C-smart brengt de nieuwste technologieën naar de lokale besturen. Onze oplossingen helpen hen efficiënter, duurzamer en toekomstbestendig te werken.

■ **Inspiratie**

C-smart creëert een dynamische community van lokale besturen, kennisinstellingen en bedrijven waarin kennis en ideeën gedeeld worden, zodat het lokaal bestuur altijd vooruitstrevend blijft.

Missie

C-smart ondersteunt lokale besturen bij hun digitale transformatie door schaalbare, innovatieve en betrouwbare dienstverlening aan te bieden. Door in te zetten op samenwerking, expertise en efficiëntie, versterkt C-smart de slagkracht van haar vennoten en draagt ze bij aan een performante overheid die klaar is voor de toekomst.

Visie

C-smart wil een toonaangevende intercommunale zijn die bruggen bouwt tussen lokale besturen en technologische vernieuwing. Vanuit een pragmatische en praktijkgerichte aanpak helpt C-smart haar vennoten om te navigeren in een steeds complexer digitaal en regelgevend landschap. Vertrouwen, kennisdeling en collectieve meerwaarde vormen daarbij de kern van het samenwerkingsmodel.

Strategische doelstellingen

De strategische doelstellingen van C-smart bouwen voort op vier fundamentele principes:

- Het realiseren van schaalvoordelen via samenwerking, zodat lokale besturen toegang krijgen tot kwalitatieve diensten en oplossingen die anders moeilijk haalbaar zouden zijn.
- Het versterken van de digitale weerbaarheid van lokale besturen in een snel evoluerende en steeds meer bedreigende digitale omgeving.
- Het stimuleren van innovatie, kennis en inspiratie binnen lokale overheden, met oog voor haalbaarheid, duurzaamheid en maatschappelijke impact.
- Het uitbouwen van de C-smart community waarin lokale besturen, het middenveld en de private sector via ontmoeting, kennisdeling en samenwerking elkaar versterken. Deze gemeenschap, die vandaag al miljoenen inwoners verbindt via hun besturen, vormt het levende netwerk waarop C-smart haar werking verder bouwt.

Deze doelstellingen worden op dit moment concreet vertaald in vier inhoudelijke dienstverleningstakken die elk een antwoord bieden op actuele noden:

- Via de C-smart aankoopcentrale wil C-smart technologische vernieuwing toegankelijk maken door middel van collectieve raamcontracten en projectbegeleiding. Zo krijgen lokale besturen efficiënte toegang tot IT-infrastructuur, software, smart city-oplossingen en backofficeondersteuning.
- Op het vlak van informatieveiligheid biedt C-smart met haar DPO-dienstverlening ondersteuning aan meer dan 100 lokale besturen. Ze helpt hen bij het naleven van GDPR- en NIS2-verplichtingen, het ontwikkelen van beleid en het vergroten van het bewustzijn binnen de organisatie.
- In het domein van verkeersveiligheid staat C-smart lokale besturen bij met juridisch-administratieve ondersteuning rond GAS 5, en helpt ze bij het opzetten van sluitende handhavingstrajecten.
- Met de cybersecuritydienstverlening, waaronder het C-smart Cyber Security Assessment, krijgen besturen inzicht in hun maturiteit, advies op maat en ondersteuning bij het verhogen van hun digitale weerbaarheid.

Bovenstaande dienstverleningstakken zullen in 2026 verder uitgediept en verbreed worden. Op die manier bouwt C-smart samen met haar vennoten aan een moderne, veilige en efficiënte lokale overheid. Een overheid die veerkrachtig inspeelt op nieuwe uitdagingen en die innovatie, kennis en inspiratie inzet als hefboom voor vooruitgang. Dit met aandacht voor de realiteit van geopolitieke onzekerheid en budgettaire beperkingen. C-smart wil een toonaangevende intercommunale zijn die bruggen bouwt tussen lokale besturen en technologische vernieuwing ondersteunt.

4. C-smart community

C-smart wil intens samenwerken met alle relevante actoren om de visie, het beleid en de daadkracht van lokale overheden inzake digitalisering te versnellen en te versterken. We gaan in samenwerking met de betrokken partners duurzame, doordachte en concrete oplossingen en diensten te ontwikkelen en toegankelijk maken? De hapklare, noodzakelijk oplossingen moeten inspelen op de uitdagingen van vandaag en morgen. Onze ultieme doelstelling? Samen extra meerwaarde creëren voor de burger. C-smart bouwt aan een sterke community van lokale overheden, bedrijven en burgers, waar ontmoeting en kennisuitwisseling centraal staan. We staan niet alleen in dit landschap en zullen dus volop inzetten op samenwerking en actieve partnerships om deze ambitie waar te maken. Ook het oprichten van adviesraden met vertegenwoordigers uit de diverse geledingen van een lokaal bestuur kan hierin een belangrijke rol spelen en zorgen voor het nodige draagvlak.

5. C-smart dienstverlening aan lokale besturen

De voorbije bestuursperiode heeft C-smart zich duidelijk gepositioneerd als een wendbare en deskundige partner voor lokale besturen. In een landschap dat steeds digitaler, complexer en veeleisender wordt, biedt C-smart gerichte oplossingen aan die inspelen op de concrete noden van haar vennoten. Daarbinnen is de maatschappelijke rol van C-smart niet te onderschatten. Thema's zoals e-inclusie en cybersecurity vragen om een actieve invulling van de maatschappelijke verantwoordelijkheid die de organisatie draagt.

Vanuit die realiteit blijven we inzetten op de huidige dienstverlening. Deze is en blijft stevig verankerd in de praktijk, gegroeid vanuit concrete samenwerking met lokale besturen en onderbouwd met expertise. Toekomstgericht willen we meer inzetten op end-to-end oplossingen, in house¹ en via raamcontracten. In dit hoofdstuk lichten we de bestaande en toekomstige strategische dienstverleningen toe.

5.1. De C-smart aankoopcentrale

In een tijd waarin technologische evoluties elkaar snel opvolgen, staan lokale besturen voor de uitdaging om hun dienstverlening voortdurend te vernieuwen en te verbeteren. Innovatieve technologieën spelen daarbij een sleutelrol, maar de weg ernaartoe is vaak complex en vraagt om aanzienlijke investeringen. De aankoopcentrale van C-smart biedt hier een krachtige oplossing. Ze fungeert als strategische partner die de toegang tot technologische toepassingen vergemakkelijkt en bijdraagt aan een efficiënter gebruik van publieke middelen.

Een waardevol partnerschap

De aankoopcentrale fungeert als een hefboom voor het realiseren van betekenisvolle schaalvoordelen. Door de aankoopkrachten te bundelen, kunnen lokale besturen betere voorwaarden onderhandelen die individueel vaak onbereikbaar zijn. Collectieve aankopen leiden tot aanzienlijke kostenbesparingen, waardoor publieke middelen vrijgemaakt worden voor andere essentiële dienstverlening.

Maar de meerwaarde van de aankoopcentrale gaat verder dan financiële winst. Ze vormt ook een brug naar expertise en innovatie. In samenwerking met toonaangevende leveranciers en specialisten stelt C-smart geavanceerde en passende technologische oplossingen ter beschikking. Dankzij deze samenwerkingen krijgen lokale besturen toegang tot praktisch inzetbare innovatie waarmee ze hun dienstverlening kunnen versterken én vernieuwen.

¹ Het in-houseprincipe (of quasi-inbesteding) is een uitzondering op de verplichting tot aanbesteding. Het laat een overheid toe om opdrachten rechtstreeks te gunnen aan een entiteit waarover zij controle uitoefent alsof het een interne dienst betrof, zonder een klassieke overheidsopdracht uit te schrijven.

De vereenvoudiging van het aankoopproces is uiteraard ook een belangrijk voordeel. De aankoopcentrale neemt de administratieve last van complexe aanbestedingsprocedures uit handen door aantrekkelijke, instapklare raamcontracten aan te bieden. Zo kunnen besturen snel, efficiënt en evident met respect voor alle regelgeving, technologische producten en diensten verwerven. Dat bespaart veel tijd en laat lokale besturen toe om tijdrovende aankoopprocedures in te ruilen voor een focus op de kerntaken.

Kortom, de aankoopcentrale van C-smart is veel meer dan een inkoopinstrument. C-smart biedt de lokale besturen tastbare meerwaarde in hun streven naar digitale transformatie met oog voor efficiëntie, innovatie, duurzaamheid.

De raamovereenkomst met Dustin voor standaard ICT-infrastructuur en de overeenkomst met SoftwareOne BE voor standaard software markeerden belangrijke mijlpalen in de vernieuwing van het aanbod. Beide contracten zetten in op een aantrekkelijke catalogus, prijsgaranties en administratieve eenvoud. De interesse vanwege lokale besturen is nog steeds zeer groot.

Ook de smart city-raamovereenkomst met de maatschap Smartville blijft nieuwe besturen aantrekken. Smartville verenigt Vlaamse ondernemingen rond hands-on innovatie op maat van zowel kleine als grote lokale overheden. De raamovereenkomst voor geografische informatiesystemen met Geo-IT bv als opdrachtnemer kwam verder op kruissnelheid. De uitgebreide ondersteuning rond lokale e-inclusie, met Blenders vzw en Beego bv als opdrachtnemers, loopt nog tot het najaar van 2026.

De recent gegunde raamovereenkomst m.b.t. de backoffice software rond HR en Financiën geeft besturen de kans om op een juridisch correcte manier 2 belangrijke ondersteunende processen te organiseren. Deze raamovereenkomst biedt een totaaloplossing die inzet op eenvoud, efficiëntie en transparantie in financiële en HR-processen. De opdrachtnemer levert een geïntegreerd aanbod waarmee lokale besturen hun financiële en personeelsprocessen van A tot Z kunnen digitaliseren. De sluitende beleidsrapportering stelt besturen in staat om hun beleid gericht te sturen én op te volgen. In 2025 zal ook de raamovereenkomst m.b.t. burgerparticipatie gegund zijn. Dit omvat enerzijds een digitaal participatieplatform voor ondersteuning van een burgerparticipatiebeleid en anderzijds alle nodige dienstverlening bij het organiseren van participatieprojecten met inbegrip van de daartoe vereiste digitale instrumenten.

Standaardsoftware

De raamovereenkomst voor standaardsoftware voor de aankoop van softwarelicenties en cloudabonnementen werd in 2024 toegewezen aan de onderneming SoftwareOne BE, die ook al eerder opdrachtnemer was in een soortgelijke raamovereenkomst.

De nieuwe catalogus van SoftwareOne telt opnieuw duizenden softwaretitels van vrijwel alle relevante producenten, waaronder uiteraard ook de grote internationale (cloud)spelers zoals Microsoft, Amazon, Adobe en Oracle. SoftwareOne beschikt over contracten met honderden softwareproducenten wereldwijd, waardoor zij vrijwel elke licentie of elk cloudabonnement kunnen aanbieden.

In deze nieuwe raamovereenkomst is er meer ruimte voor ondersteunende dienstverlening. SoftwareOne BE biedt de afnemers – naast de standaard inbegrepen commerciële en administratieve ondersteuning – nu ook een optioneel dienstenpakket aan. Dit pakket speelt in op vaak voorkomende wensen of noden, en wordt aangeboden aan bijzonder gunstige voorwaarden. Het omvat onder meer ondersteuning bij de inventarisatie van het eigen softwarepatrimonium en het analyseren van de behoeften. De opdrachtnemer kan daarnaast instaan voor audits van de beveiliging en bewaking van operationele (cloud)systemen. Ook implementatiebegeleiding, contractbeheer en opleidingen behoren tot de opties. Afnemers behouden daarbij steeds de vrije keuze om deze diensten te betrekken via andere partners, buiten de C-smart-raamovereenkomst om.

ICT-infrastructuur

De C-smart-raamovereenkomst voor ICT-infrastructuur werd in 2024 opnieuw toegewezen aan een voormalige opdrachtnemer. Dustin Belgium zal de komende vier jaar invulling geven aan deze populaire raamovereenkomst, waarin de levering van tien categorieën hardwareproducten centraal staat. In de C-smart-webwinkel biedt Dustin duizenden artikels aan van alle bekende merken, met daarbij opnieuw een vijfsterren-beste-prijsgarantie.

Dustin ondersteunt de afnemers met commercieel advies en administratieve dienstverlening, maar biedt nu ook een optioneel dienstenpakket aan. Dit omvat ondersteuning bij het in kaart brengen van het eigen ICT-patrimonium en de behoeften. Daarnaast kan Dustin instaan voor de installatie en configuratie van toestellen, de bewaking van operationele systemen, het beheer van contracten en de organisatie van technische opleidingen. Ook binnen deze raamovereenkomst behouden afnemers de volledige vrijheid om voor deze diensten eventueel andere partners aan te stellen.

De nieuwe raamovereenkomst besteedt bijzondere aandacht aan duurzaamheidsaspecten bij ICT-investeringen. Daarbij gaat het niet alleen om het verminderen van verpakkingsmaterialen en energieverbruik, maar ook om de deskundige en informatieveilige recuperatie of recyclage van hardware na de gebruikstermijn.

Smart City cloud platform

De raamovereenkomst voor de verwerving en exploitatie van een multifunctioneel cloudplatform voor duurzaam beleid is in 2024 verder uitgereid tot het meest in het oog springende contract binnen het aanbod van C-smart. Deze overeenkomst, die eind 2020 werd gegund aan de maatschap Smartville — een consortium van Vlaamse technologiebedrijven met Cegeka, Cipal Schaubroeck, Crescent en (sinds eind 2021) Fairville nv als drijvende krachten — sluit naadloos aan bij de ambitie van lokale besturen om met slimme technologie werk te maken van eigentijds beleid.

De focus ligt op het ondersteunen van initiatieven rond mobiliteit, veiligheid en sluikstortbestrijding, maar ook op projecten die inzetten op vrijwilligerswerk, lokale economie en circulaire initiatieven. Met technologie als hefboom bouwen steden en gemeenten aan een samenleving die leefbaarder, duurzamer en inclusiever is. Die projecten worden bottom-up ontwikkeld, met sterke lokale betrokkenheid en aandacht voor betaalbaarheid, effectiviteit én impact.

Een duurzame samenleving vraagt om slimme handhaving én positieve prikkels. Besturen willen dan ook kunnen vertrouwen op een modern en haalbaar instrumentarium om hinder, schade en ongewenst gedrag te ontmoedigen of te sanctioneren, en tegelijk constructieve bijdragen van burgers te belonen. Ze implementeren punten- of bonussystemen, gekoppeld aan meetbare acties. De raamovereenkomst van Smartville biedt precies dat scala aan oplossingen dat afgestemd kan worden op lokale noden, met ruimte voor maatwerk en eigen accenten.

De catalogus die bij de raamovereenkomst hoort, bevat kant-en-klare oplossingen, gebaseerd op uitgewerkte referentie-use cases. Die dekken veelvoorkomende scenario's in het lokale beleid, waarbij een combinatie van belonen en/of bestraffen centraal staat. Een schoolvoorbeeld daarvan is de promotie van zachte mobiliteit. Heel wat gemeenten en scholengemeenschappen stimuleren fietsen naar school met een bonus per geregistreerde rit of per gefietste kilometer. Alle nodige tools voor zo'n aanpak zijn meteen beschikbaar via het aanbod van Smartville.

Ook het luik rond handhaving kreeg in 2024 opnieuw veel belangstelling, in het bijzonder de totaaloplossing op basis van slimme (ANPR-)camera's. Smartville biedt voor GAS-handhaving een geïntegreerde oplossing, van automatische vaststelling tot en met invordering. Voor GAS 5-boetes is er een sluitende koppeling met lokale politiezones via de AutoTicket-toepassing. De sanctionerend ambtenaar kan het volledige proces in enkele klikken afronden dankzij integraties met bpost, digitale handtekening en centraal debiteurenbeheer.

Daarnaast biedt het Smartville-platform ook ondersteuning bij andere actuele uitdagingen, zoals het bestrijden van sluikstorten. Milieubewuste burgers kunnen dan weer beloond worden voor aantoonbare besparingen op vlak van energie of afval.

Alle deelt toepassingen van Smartville kunnen met elkaar verbonden worden via een open dataplatform. De berichtenstromen tussen potentieel duizenden meetpunten en het platform worden in goede banen geleid door de dataverkeerswisselaar van MyCSN. Smartville zet daarbij sterk in op open standaarden, conform de richtlijnen van OSLO en de VLOCA-gemeenschap, zodat uitwisseling en samenwerking tussen systemen vanzelfsprekend wordt. De output van al die digitale stromen kan overzichtelijk gepresenteerd worden op dashboards, voor intern gebruik, beleidsopvolging of communicatie met het brede publiek.

Smartville is in staat om de oplossingen uit de startcatalogus meteen operationeel te maken en kan desgewenst ook de verantwoordelijkheid voor hosting en ondersteuning van het platform op zich nemen.

Geografische informatiesystemen

De raamovereenkomst voor geografische informatiesystemen omvat twee percelen. Het eerste perceel focust op de levering, implementatie en het onderhoud van een geïntegreerd geografisch informatie- en beheersysteem, volledig afgestemd op de noden van Vlaamse steden en gemeenten. Het tweede perceel biedt advies en ondersteuning bij het gebruik van uiteenlopende geografische toepassingen en diensten.

De geïntegreerde GIS-oplossing van Geo-IT werd ook in 2024 meervoudig ingezet op maat van de afnemers. Lokale besturen stellen hun omgeving modulair samen, gebruikmakend van populaire deelapplicaties zoals adresbeheer, GRB-meldingen, kadastrale legger, inname openbaar domein, plannenregister, bodemregister, groenbeheer, riolering, kabels en leidingen. De oplossing kan zowel lokaal als in een datacenter naar keuze worden ontplooid. Ze is compatibel met het Vastgoedinformatieplatform (VIP) en biedt koppelingen met tal van backoffice-toepassingen zoals boekhouding, bevolkingsregister en begraafplaatsen.

De opdrachtnemers Geo Solutions en GIM bieden in het tweede perceel hun diensten aan op basis van een ruime catalogus, met een overzicht van inzetbare expertise en tarieven per tijdseenheid. Hun teams van ervaren GIS-experten ondersteunen lokale besturen bij geo-gerelateerde projecten, bij de ontwikkeling van geo-apps (op basis van eigen tools of openbron GIS-software) en met gespecialiseerde GIS-opleidingen. Besturen kunnen hier ook terecht voor de ontwikkeling van innovatieve geo-toepassingen binnen thema's als Digital Twins, Smart Cities, BIM en artificiële intelligentie. De deelopdrachten worden toegewezen op basis van de gunningsrangorde of via een mini-competitie.

Lokale e-inclusie

De Vlaamse veerkracht-oproepen 'Iedereen digitaal' en 'Digibanken' waren voor de C-smart aankoopcentrale de aanleiding om te investeren in de ontwikkeling van een breed dienstenpalet ter ondersteuning van een lokaal e-inclusiebeleid. Er werden uiteindelijk drie raamovereenkomsten gesloten waarin de dienstverlening, verspreid over in totaal tien percelen, concreet vorm kreeg. Geïnteresseerde besturen vinden hierin professionele ondersteuning om de drempels naar de digitale overheid te

verlagen, de digitale vaardigheden verder te ontwikkelen, het lokale beleid hierop af te stemmen en eigen Digibanken in te richten.

Er zijn twee raamovereenkomsten gesloten met de vzw Blenders. Besturen kunnen er terecht voor advies bij de opmaak van een lokaal e-inclusiebeleidsplan en bij innovatieve e-inclusie-acties. Opdrachtnemer Blenders kan ook instaan voor een toegankelijkheidscheck en voor ondersteuning bij de oproep 'Digibanken'. Daarnaast helpt Blenders bij het opzetten van een lokaal netwerk aan openbare computerruimtes (de zgn. OCR's), in eigen beheer of in uitbating. Besturen kunnen de raamovereenkomst met Blenders ook benutten voor ondersteunings- en vormingsaanbod in digitale vaardigheden, mediawijsheid en digitale zelfredzaamheid, en voor vormingstrajecten voor lokale medewerkers en vrijwilligers. Zelfs de uitbating van een lokale uitleendienst voor ICT-materiaal, met inbegrip van (refurbished) hardware en software, maakt deel uit van het aanbod.

De raamovereenkomst met Beego bv legt de nadruk op ICT-ondersteuning en configuratie aan huis. Beego is een platform dat getrainde IT-studenten inzet om mensen te assisteren met digitale toepassingen. Iedereen die moeite heeft met digitale toestellen of toepassingen kan een student inschakelen die op afspraak persoonlijke begeleiding aan huis of op locatie biedt. Dat kan gaan van e-mail leren gebruiken, een computer of smartphone instellen, websites en leerplatformen uitleggen, tot gevorderde ingrepen zoals een computer volledig herconfigureren. De studenten leggen alles geduldig uit om mensen digitale vaardigheden bij te brengen. Beego biedt persoonlijke 1-op-1 digitale assistentie aan huis, met als doel mensen digitaal zelfredzaam te maken.

Back office toepassingen

Voor het financiële luik omvat het aanbod onder meer een BBC-boekhouding, facturatieverwerking, belastingbeheer, debiteurenbeheer, kassabeheer, digitaal tekenen en BI-rapportering. Voor payroll & HR gaat het om loonverwerking en personeelsbeheer met aandacht voor zowel de organisatie als de medewerker. De overeenkomst biedt o.a. oplossingen voor flexibele verloning, begrotingssimulaties, HR self service, selectie & rekrutering t.e.m. een sluitende BI-rapportering.

Met deze overeenkomst krijgen lokale besturen toegang tot een krachtige en geïntegreerde oplossing die hen ondersteunt in hun digitale transformatie op het vlak van financiën en HR.

Belangrijke vernieuwing voor 2026

Alle raamcontracten worden in een open competitie Europees aanbesteed en streven naar maximale schaalvoordelen met minimale administratieve drempels. C-smart blijft bruggen bouwen tussen lokale besturen en aanbieders uit de private markt. Dankzij dit samenwerkingsmodel konden de afnemende besturen ook in 2025 samen duizenden mensdagen uitsparen, tijd die elders beter werd besteed. Daarmee blijft C-smart bijdragen aan een meer efficiënte en toekomstgerichte overheid.

Lopende raamovereenkomsten worden opgevolgd en geëvalueerd. Afhankelijk daarvan worden nieuwe procedures opgestart.

In 2026 zal verder ingezet worden op noodzakelijke toepassingen voor de lokale besturen, nl. burgerzaken, omgevingsvergunningen, sociale dienst, GIS, Security Operations Center en eventueel andere.

Gezien de grote vraag is C-Smart vandaag al bezig een vervolg op de Smart City raamovereenkomst. Bovendien zal de overeenkomst m.b.t. notulebeheer en postregistratie kunnen landen.

We kiezen bij de meer innovatieve raamovereenkomsten voor een van A tot Z ontzorgend aanbod door deze te laten aansluiten op in house dienstverlening. Dit is een uitdrukkelijke vraag van onze klanten waar we ons verder op organiseren.

5.2. Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is van cruciaal belang voor lokale besturen, en dit belang neemt alleen maar toe door de voortschrijdende digitale transformatie binnen overheidsdiensten. Een van de belangrijkste redenen hiervoor is de noodzaak om persoonsgegevens te beschermen. Lokale besturen beheren aanzienlijke hoeveelheden gevoelige informatie over burgers. Deze data moeten strikt beschermd worden tegen ongeoorloofde toegang, misbruik of diefstal om de privacy van individuen te waarborgen.

Daarnaast zijn lokale besturen door regelgeving zoals de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG of GDPR) en de NIS 2-richtlijn wettelijk verplicht om passende beveiligingsmaatregelen te treffen. Niet-naleving kan leiden tot substantiële boetes en ernstige reputatieschade.

Een sterke focus op informatieveiligheid is ook essentieel voor het behouden van het vertrouwen van burgers. In een tijd waarin digitale dienstverlening steeds meer de norm wordt, verwachten burgers dat hun gegevens veilig worden behandeld. Een schending van de gegevensbescherming kan dit vertrouwen snel ondermijnen.

Tegelijkertijd neemt de dreiging van cyberaanvallen toe, waardoor lokale besturen steeds vaker een doelwit zijn. Het implementeren van een robuust informatieveiligheidsbeleid helpt deze risico's te beperken en zorgt voor een veerkrachtige infrastructuur die bestand is tegen digitale dreigingen.

Informatieveiligheid draagt bovendien bij aan de continuïteit van kritieke overheidsdiensten. Incidenten op dit vlak kunnen leiden tot verstoringen in essentiële dienstverlening, zoals gezondheidszorg, onderwijs en sociale zorg. Door informatieveiligheid prioriteit te geven, zorgen lokale besturen ervoor dat deze diensten betrouwbaar en ononderbroken blijven functioneren. Dit verhoogt niet alleen de effectiviteit van de dienstverlening, maar zorgt ook voor een efficiënter gebruik van publieke middelen. Een veilige digitale omgeving maakt het mogelijk om innovatieve en kosteneffectieve diensten te ontwikkelen die de burgerervaring verbeteren.

Daarnaast beschermt een sterke informatieveiligheidsstrategie lokale besturen tegen financiële verliezen. Beveiligingsincidenten en datalekken kunnen directe schade veroorzaken, zoals boetes, en indirecte kosten door herstelmaatregelen en bijkomende investeringen in beveiliging.

Ook speelt informatieveiligheid een rol in het behouden van maatschappelijke stabiliteit. Het lekken van gevoelige informatie kan leiden tot publieke onrust, wat de openbare orde en veiligheid in het gedrang kan brengen.

Samenvattend is informatieveiligheid voor lokale besturen niet slechts een technische of wettelijke noodzaak, maar een strategisch fundament voor het beschermen van burgerrechten, het waarborgen van openbare veiligheid en het ondersteunen van een efficiënte, moderne dienstverlening. Het versterkt het vertrouwen van burgers in de digitale overheid en verzekert dat lokale besturen hun cruciale maatschappelijke rol blijvend kunnen vervullen.

Informatieveiligheidspartner van lokale besturen

C-smart biedt Data Protection Officer (DPO)-dienstverlening aan bij meer dan 120 besturen, waaronder steden, OCMW 's, scholen, hulpverleningszones, streekintercommunales, zorgbedrijven, woonzorgcentra en bibliotheken. In lijn met de toenemende digitale transformatie en de kritieke noodzaak om persoonsgegevens te beschermen, is C-smart een bondgenoot voor lokale besturen in

hun streven naar robuuste informatieveiligheid. C-smart vertaalt complexe wet- en regelgeving, zoals de GDPR-verordening en de NIS-2 wet, naar heldere en direct toepasbare acties om te waarborgen dat elk lid van de organisatie zijn verantwoordelijkheden kent en bijdraagt aan een veilige digitale omgeving. C-smart maakt hierbij gebruik van een pragmatische projectaanpak om tijd en middelen efficiënt in te zetten.

Door deze uitgebreide ondersteuning biedt C-smart niet alleen een antwoord op de wettelijke vereisten, maar draagt het ook bij aan een veiliger digitale omgeving voor lokale besturen. Dit helpt bij het beschermen tegen financiële verliezen door datalekken, bevordert de maatschappelijke stabiliteit en ondersteunt de ontwikkeling van innovatieve diensten die de levenskwaliteit van burgers verbeteren. C-smart speelt dus een integrale rol in het waarborgen van informatieveiligheid, een fundament voor het behouden van burgerrechten, openbare veiligheid en een efficiënte, moderne dienstverlening binnen lokale besturen.

De rol van de DPO in het versterken van informatieveiligheid

DPO's spelen een essentiële rol in het beschermen van de informatieveiligheid binnen lokale besturen. Om de drie jaar voeren de DPO's van C-smart een grondige beoordeling uit van de informatieveiligheidspraktijken binnen een bestuur. Deze evaluaties zijn fundamenteel voor het identificeren van sterke punten en kwetsbaarheden en vormen de basis voor het opstellen van beleid dat specifiek gericht is op het verbeteren van de bescherming van data en persoonsgegevens.

Deze aanpak verzekert dat lokale besturen niet alleen voldoen aan de evoluerende databeschermingswetten, maar zich ook actief wapenen tegen potentiële beveiligingsrisico's. De DPO identificeert verbeterpunten in de huidige beveiligingsprotocollen en adviseert over maatregelen om de organisatie tegen cyberaanvallen te beschermen. Vaak omvatten deze strategieën een combinatie van technologische oplossingen, organisatorische maatregelen en het trainen van personeel.

Het dynamische karakter van de driejaarlijkse scans en beleidsupdates stimuleert een cultuur van voortdurende verbetering en alertheid voor gegevensbescherming en cybersecurity. Dit proces stelt lokale besturen in staat om hun beveiligingsmaatregelen voortdurend aan te passen aan nieuwe bedreigingen en technologische ontwikkelingen.

Naast deze specifieke taken ondersteunen DPO's lokale besturen bij een breed scala aan verantwoordelijkheden. Ze adviseren over de implementatie van privacy-by-design principes, zorgen voor naleving van GDPR-verordening en fungeren als het aanspreekpunt voor medewerkers, burgers en toezichthouders. Het beheer van documentatie en de respons op datalekken en beveiligingsincidenten vallen eveneens onder hun bevoegdheid.

Uniek in hun functie is de nadruk die DPO's leggen op het verhogen van het bewustzijn rondom cybersecurity en het proactief aanpakken van cybercriminaliteit. Door trainingen en workshops te verzorgen, dragen zij bij aan een sterke gegevensbeschermingscultuur binnen de organisatie.

In wezen verbeteren DPO's niet alleen de compliance met gegevensbeschermingswetgeving, maar dragen ze ook bij aan een veiliger digitaal milieu. Hun inspanningen equiperen lokale besturen met de nodige kennis en middelen voor zowel het beschermen van de privacy van de burger, als het minimaliseren van informatieveiligheidsrisico's. Daarmee vervullen ze een cruciale rol in het streven van C-smart naar een veilige en betrouwbare digitale transformatie van lokale overheden, in overeenstemming met de hoogste databeschermingsnormen.

Samenvattend, een DPO biedt onmisbare ondersteuning aan lokale besturen in het complexe domein van informatieveiligheid. Met hun regelmatige veiligheidsscans en de ontwikkeling van gedetailleerde beleidsplannen zorgen zij ervoor dat lokale besturen niet alleen aan hun wettelijke verplichtingen voldoen, maar ook effectief beschermd zijn tegen moderne cyberbedreigingen. Hun werk verhoogt de algemene digitale weerbaarheid van lokale besturen, waardoor deze instanties veilige en betrouwbare diensten aan de burger kunnen garanderen.

Samen sterker in informatieveiligheid

In onze huidige digitale samenleving, waar informatieveiligheid essentieel is voor lokale besturen, is samenwerking van cruciaal belang. Bij C-smart begrijpen we het belang van deze uitdaging en adopteren we een geïntegreerde aanpak in onze DPO-dienstverlening. Deze benadering steunt op de uitwisseling van kennis, zowel intern als met externe partners, waardoor de effectiviteit van onze diensten toeneemt. Zo dragen we bij aan een veiligere digitale omgeving voor de lokale besturen en hun burgers.

Onze kracht ligt in ons eigen multidisciplinaire team van DPO's, dat expertise samenbrengt uit diverse domeinen zoals IT, juridische zaken en bestuurskunde. Door voor een breed scala aan lokale besturen te werken, vergaren onze consultants een diepgaand inzicht in verschillende uitdagingen en oplossingen rond informatieveiligheid. Deze diverse ervaringen stellen ons in staat om op maat gemaakte oplossingen te bieden die specifiek zijn afgestemd op de behoeften van elk bestuur. Door regelmatige interne uitwisselingen blijft ons team op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en best practices, waardoor we onze klanten altijd voorzien van de meest actuele en effectieve strategieën voor informatieveiligheid.

C-smart zet sterk in op het delen van kennis en ervaringen door het organiseren van regionale intervisiemomenten in Midwest (centraal West-Vlaanderen), Antwerpen en Limburg. Deze bijeenkomsten bieden een unieke kans voor lokale besturen om inzichten en uitdagingen op het gebied van informatieveiligheid met elkaar en met onze DPO's te delen. Door deze open dialoog worden waardevolle leerervaringen gecreëerd, die lokale besturen helpen om hun informatieveiligheidsbeleid te versterken. De regionale intervisiemomenten bevorderen niet alleen de kennisuitwisseling, maar versterken ook de samenwerking tussen de lokale besturen, wat bijdraagt aan een collectieve weerbaarheid tegen digitale dreigingen.

Onze betrokkenheid stopt niet bij interne uitwisseling en regionale bijeenkomsten. C-smart DPO's nemen ook actief deel aan externe overlegmomenten, zoals die georganiseerd door de VVSG, CCB, Agentschap Binnenlands Bestuur en Digitaal Vlaanderen. Deze overlegmomenten zijn essentieel voor het verbreden van onze horizon en het begrijpen van de bredere context van informatieveiligheid in Vlaanderen. Door deel te nemen aan deze overleggen, blijven we verbonden met de gemeenschap van lokale besturen en blijven we op de hoogte van sectorbrede initiatieven en uitdagingen. Deze externe perspectieven verrijken onze dienstverlening en zorgen ervoor dat we onze klanten nog beter kunnen ondersteunen in het navigeren door het complexe landschap van informatieveiligheid.

Samenwerking vormt de kern van onze DPO-dienstverlening bij C-smart. Door de krachten te bundelen binnen ons multidisciplinaire team, actief kennis te delen tijdens regionale intervisiemomenten en deel te nemen aan sectorbrede overleggen, versterken we de informatieveiligheid van lokale besturen. Deze geïntegreerde aanpak zorgt niet alleen voor een hoger niveau van dienstverlening, maar draagt ook bij aan een veiligere en veerkrachtigere digitale toekomst voor alle betrokkenen.

Navigeren door een veranderend informatieveiligheidslandschap

In een tijdperk waarin technologische ontwikkelingen razendsnel gaan, kunnen we niet geïsoleerd opereren. Het is essentieel om constant in contact te staan met de dynamische realiteit van onze samenleving en de voortdurende evolutie in het informatieveiligheidslandschap. In het snel

veranderende informatieveiligheidslandschap zijn onze DPO's niet alleen bewakers van gegevensbescherming maar ook bruggenbouwers tussen technologie, lokale besturen en de samenleving. We houden onze vinger aan de pols bij veranderingen om zo te verzekeren dat lokale besturen niet alleen voldoen aan de huidige normen van informatieveiligheid, maar ook voorbereid zijn op de uitdagingen van morgen. Zo dragen ze bij aan het creëren van een veilige, betrouwbare en veerkrachtige digitale omgeving voor iedereen.

AI transformeert de manier waarop we leven en werken en brengt zowel kansen als uitdagingen met zich mee op het gebied van informatieveiligheid en gegevensbescherming. We zijn er ons bewust van de potentieel disruptieve impact van AI op privacy. Daarom volgen we de ontwikkelingen op de voet om te zorgen dat de implementatie van AI-technologieën binnen lokale besturen gebeurt met strikte naleving van gegevensbeschermingswetten. Door proactief te anticiperen op deze veranderingen, helpen onze DPO's lokale besturen om de voordelen van AI te benutten op een manier die de privacy van burgers waarborgt en informatieveiligheidsrisico's minimaliseert. De integratie van nieuwe technologieën zoals blockchain, IoT en geavanceerde analytics brengt naast mogelijkheden ook complexe beveiligingsuitdagingen met zich mee. Het is van belang dat we de impact van deze technologieën volledig begrijpen om hun veilige implementatie in bestaande systemen te garanderen, zonder de informatieveiligheid in gevaar te brengen.

De toename van cyberincidenten is een andere cruciale zorg die onze aandacht heeft. In een wereld waar cyberdreigingen steeds geavanceerder en frequenter worden, is het van belang dat lokale besturen voorbereid zijn op mogelijke aanvallen. Bij C-smart volgen we het laatste nieuws, we analyseren methoden van cyberaanvallen en delen deze kennis met onze lokale besturen. Daarnaast faciliteren onze DPO's regelmatig trainingen en bewustmakingscampagnes om het bewustzijn van cyberveiligheid binnen lokale besturen te vergroten. Een ander aspect is het beheer van leveranciersrisico's. Lokale besturen werken vaak samen met derde partijen die toegang hebben tot gevoelige informatie. Het waarborgen van hun naleving van gegevensbeschermingsstandaarden is een complex proces, maar essentieel om de veiligheid van de gegevensketen te garanderen.

Een ander belangrijk focuspunt is de naleving van voortdurend veranderende wet- en regelgeving. De wet van 26 april 2024 tot vaststelling van een kader voor de cyberbeveiliging van netwerken en informatiesystemen (de "NIS2-wet") trad op 18 oktober 2024 in werking. Ondanks dat lokale besturen niet rechtstreeks zijn opgenomen in het toepassingsgebied van NIS-2, vallen zij vaak toch onder het toepassingsgebied van NIS-2 gelet zij een woonzorgcentrum uitbaten of beschikken over zonnepanelen. C-smart helpt besturen bij de interpretatie van het toepassings-gebied van NIS-2 en helpt hen bij de implementatie van deze wet. Hieromtrent heeft C-smart een Cyber Security Assessment ontwikkeld om besturen te ondersteunen bij het voldoen aan de NIS2-regelgeving.

Als DPO spelen we een cruciale rol in het navigeren door deze wettelijke landschappen, door ervoor te zorgen dat de organisaties die zij vertegenwoordigen compliant zijn met dergelijke richtlijnen.

Tot slot moeten DPO's een evenwicht vinden tussen het stimuleren van digitale innovatie binnen lokale besturen en het beschermen van de privacy van burgers. Deze balans tussen vooruitgang en gegevensbescherming is een delicate kwestie, waarbij beide doelstellingen moeten worden nagestreefd zonder compromissen. Door deze veelzijdige uitdagingen aan te pakken, ondersteunt C-smart lokale besturen in het versterken van hun informatieveiligheid, waardoor een fundament van vertrouwen wordt gelegd tussen de overheid en de burgers die zij dienen. Deze continue inspanning om voorop te blijven in het informatieveiligheidsdomein is essentieel voor het creëren van een veilige, betrouwbare en veerkrachtige digitale toekomst.

Nieuw in 2026

Begin 2026 kunnen onze vennoten gebruik maken van ISO as a service, een nieuw aanbod waarbij de rol van een Information Security Officer zal aangeboden worden. Lokale besturen worden immers steeds vaker geconfronteerd met cyberdreigingen en toenemende eisen rond informatieveiligheid.

Daarnaast vallen steeds meer besturen onder de toepassing van de NIS2-richtlijn, die intussen is omgezet in Belgische wetgeving en strikte verplichtingen oplegt rond risicobeheer, incidentenbeheer en governance.

Om hieraan tegemoet te komen, kunnen besturen zich baseren op erkende kaders zoals:

- CyberFundamentals van het Centrum voor Cybersecurity België (CCB): een pragmatisch en realistisch raamwerk met basismaatregelen voor cyberbeveiliging, opgebouwd in vier maturiteitsniveaus (basis, gemiddeld, gevorderd, expert)
- Begeleiding richting gangbare internationale normen en best practices (zoals ISO/IEC 27001) als referentie, zonder onmiddellijke focus op certificatie

Veel lokale besturen beschikken niet over een eigen Information Security Officer (ISO) of over de capaciteit en expertise om deze rol structureel in te vullen.

Binnen onze organisatie bieden we vandaag al een Information Security (IS) assessment op basis van de CyberFundamentals aan. Deze assessment geeft lokale besturen inzicht in hun huidige maturiteit en vormt een ideaal startpunt en gap-analyse. Door deze assessment te koppelen aan een structurele dienstverlening met een toegewezen ISO-profiel, kunnen we besturen duurzaam ondersteunen richting hogere maturiteit en NIS2-compliance.

We bieden zowel een Information Security Office als een (Chief) Information Security Officer aan.

De Information Security Office is het centrale organisatorische hart van de dienstverlening. Het doel is om de operationele uitvoering van de ISO-profielen te ondersteunen, coördineren en standaardiseren, zodat alle deelnemende besturen kunnen rekenen op continuïteit van dienstverlening, kwaliteitsbewaking en uniformiteit in aanpak en rapportering, toegang tot actuele kennis, sjablonen en best practices.

Taken van de Information Security Office:

- Centrale servicedesk (mailbox), dispatching van vragen en back-up bij afwezigheid
- Beheer van de centrale ISMS-omgeving met templates, procedures en richtlijnen
- Verspreiden van securitynieuws, updates en waarschuwingen
- Monitoring van KPI's, maturiteitsscores en voortgang
- Consolideren van kwartaal- en jaarrapporten voor management en bestuur
- Coaching, ondersteuning en kwaliteitscontrole van ISO-profielen
- Capaciteitsplanning en herverdeling bij verhoogde werklast of afwezigheid

Chief Information Security Officer (CISO)

Strategische en beleidsmatige rol, verantwoordelijk voor het opzetten en aansturen van het informatieveiligheidsbeleid op organisatieniveau:

- Ontwikkelen en onderhouden van een organisatiebreed securitybeleid
- Bepalen van prioriteiten, risicostrategie en budgetverdeling
- Rapporteren aan directie of bestuur
- Crisismanagement en incident response
- Aansturen en coachen van ISO-profielen

Information Security Officer (ISO)

Operationele uitvoering van het informatieveiligheidsbeleid binnen de deelnemende besturen:

- Uitvoeren IS-assessment (CyberFundamentals)
- Implementeren technische en organisatorische maatregelen
- Interne audits, reviews en verbeteracties
- Sensibilisering en opleiding medewerkers
- Opvolgen incidentmeldingen en coördinatie
- Rapporteren aan bestuur

Een ander nieuw aanbod zal mogelijkheden bieden voor onze aandeelhouders om zich te wapenen tegen de gevolgen van cyberaanvallen. Het is immers niet meer de vraag of men hiermee in aanraking zal komen, maar wanneer. Dan is het goed om dit snel te kunnen vaststellen en ingrijpen en desgevallend de meest essentiële dienstverlening en processen terug te kunnen opstarten.

5.3. Verkeersveiligheid

Sinds 1 februari 2021 zijn lokale besturen bevoegd voor het sanctioneren van lichte snelheidsovertredingen via GAS 5. Deze maatregel stelt steden en gemeenten in staat om in te grijpen waar federale handhaving tekortschiet, en zo rechtstreeks bij te dragen aan de verkeersveiligheid binnen hun eigen gemeentegrenzen.

C-smart ondersteunt lokale besturen hierin met een geïntegreerde dienstverlening die in 2024 sterk aan belang won. Steeds meer steden en gemeenten sloten zich aan bij onze GAS 5-dienstverlening — een duidelijk teken van de groeiende aandacht voor verkeersveiligheid én de behoefte aan praktische, juridisch sluitende ondersteuning op het terrein.

Met Sanctionerend ambtenaar as a service neemt C-smart de volledige administratieve en juridische afhandeling van GAS 5-dossiers op zich. Besturen worden zo ontzorgd in een proces dat niet alleen tijdrovend is, maar ook specifieke kennis en zorgvuldige opvolging vereist. Dankzij deze schaalbare aanpak kunnen zowel grote als kleinere gemeenten een degelijk handhavingsbeleid voeren, zonder daarvoor extra personeel of juridische expertise in huis te moeten halen.

Lokale handhaving als hefboom

In 2024 verwerkte C-smart een recordaantal GAS 5-dossiers. Deze stijging weerspiegelt het toenemend draagvlak voor een proportioneel maar doortastend verkeersveiligheidsbeleid dat dicht bij de burger staat. Besturen kunnen via deze aanpak gericht optreden tegen snelheidsovertredingen in onder meer schoolomgevingen, dorpskernen en woonwijken — plekken waar handhaving een directe impact heeft op het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid.

Door haar centrale rol in het begeleiden, adviseren en ondersteunen van lokale besturen, profileert C-smart zich als een betrouwbare partner in de uitrol van een verkeersveiligheidsbeleid dat maatschappelijk gedragen, juridisch onderbouwd en administratief efficiënt is. De sterke groei in het aantal deelnemende besturen onderstreept het vertrouwen in deze aanpak en vormt een stimulans om deze dienstverlening verder te versterken.

Samen bouwen we aan veilige wegen, leefbare buurten en een doeltreffend lokaal beleid.

5.4. Innovatieve concepten van dienstverlening die voortkomen uit technologische en digitale vooruitgang

C-smart zet sterk in op moderne en innovatieve concepten omdat overheden en publieke organisaties steeds vaker geconfronteerd worden met complexe digitale uitdagingen, hogere verwachtingen van burgers en de nood aan efficiëntie. De klassieke manier van dienstverlening volstaat niet langer in een snel evoluerend technologisch landschap.

Door het ontwikkelen van vooruitstrevende, innovatieve dienstverlening wil C-smart overheden ondersteunen in hun digitale transformatie, met oplossingen die niet alleen technologisch innovatief zijn, maar ook schaalbaar, gebruiksvriendelijk en afgestemd op reële noden. Door in te zetten op modulaire, toekomstgerichte diensten willen we lokale besturen helpen om hun dienstverlening proactief te moderniseren en wendbaarder te maken.

Het doel is helder: overheden ontzorgen, innovatie versnellen en tegelijk de digitale kloof helpen verkleinen door technologie tastbaar en toegankelijk te maken.

C-smart Cybersecurity Assessment

In een tijd waarin cyberdreigingen aanzienlijk toenemen en regelgeving steeds strenger wordt, is het voor lokale besturen essentieel om hun digitale weerbaarheid te versterken. De Network and Information Security-richtlijn (NIS2), die de oorspronkelijke NIS-richtlijn uit 2016 vervangt, speelt hierin een cruciale en stimulerende rol. Deze richtlijn heeft als doel de beveiliging van essentiële diensten te waarborgen door strenge eisen op te leggen op het vlak van cybersecurity en risicobeheer. Organisaties worden verplicht om robuuste maatregelen te treffen tegen cyberdreigingen, de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen en incidenten te melden.

Een betrouwbare dienstverlening is essentieel. Lokale besturen staan niet op zichzelf, maar maken deel uit van een bredere data supply chain waarin informatie voortdurend stroomt tussen federale, Vlaamse en regionale overheden, de gezondheidszorg en andere cruciale entiteiten met directe impact op de burger. De dreiging van cybercriminaliteit blijft toenemen. Daarom is het noodzakelijk om doeltreffende, risicobeheersende én procesgerichte beveiligingsmaatregelen te implementeren, zodat lokale besturen geen zwakke schakel in deze keten worden. Als eerste en meest directe aanspreekpunt voor burgers hebben zij een sleutelrol in het waarborgen van veilige en betrouwbare digitale dienstverlening.

In dit kader heeft C-smart haar dienstverlening afgestemd op de actuele noden van lokale besturen. De nieuwe security-dienstverlening ondersteunt organisaties bij het naleven van de regelgeving én het versterken van hun cyberweerbaarheid. Centraal hierin staat het diepgaande C-smart Cyber Security Assessment, gecombineerd met gerichte begeleiding en strategisch advies.

Inzicht en actie via gestructureerde audit

Om lokale besturen te helpen bij het versterken van hun cybersecurity en het voldoen aan de NIS2-verplichtingen, ontwikkelde C-smart een gestructureerd Cyber Security Assessment. Dit assessment biedt een grondige analyse van alle cruciale cybersecurityaspecten, processen en maatregelen (controls). Het geeft helder inzicht in het huidige beveiligingsniveau en formuleert concrete aanbevelingen om risico's te beperken en de weerbaarheid te verhogen.

Het assessment is gebaseerd op het Cyber Fundamentals-raamwerk van het Centrum voor Cybersecurity België (CCB). Voor elk te beoordelen onderdeel focust C-smart op vier domeinen:

- Technisch: Beveiliging van infrastructuur, systemen, software en gebruikte tools.
- Beheer: Implementatie en naleving van operationele richtlijnen.
- Controle: Regelmatige onafhankelijke evaluaties en controles ten opzichte van operationele en beleidsrichtlijnen.
- Beleid: Strategische prioriteiten en richtlijnen voor een geïntegreerde cybersecuritystrategie.

Ons Cyber Security Assessment biedt organisaties helder inzicht in hun nog te doorlopen traject. Het creëert een duidelijk overzicht voor verantwoordelijken en medewerkers uit verschillende afdelingen, waardoor:

- Iedereen het belang en de doelstellingen van cybersecurity en de bijhorende processen begrijpt;
- De rol en verantwoordelijkheden van elke afdeling, leidinggevende en medewerker zichtbaar worden;
- Geen kritische beveiligingsaspecten over het hoofd worden gezien;
- Cybersecuritybesprekingen gestructureerd verlopen, zodat de juiste projecten tijdig kunnen worden opgestart en opgevolgd.

Dankzij de geïntegreerde adviesverlening binnen het C-smart Cyber Security Assessment ondersteunen wij uw organisatie niet alleen bij de naleving van de Belgische regelgeving, maar versterken we vooral uw algehele cyberweerbaarheid.

Van analyse tot actie: rapportage en opvolging

Na afloop van het assessment ontvangen organisaties een uitgebreid verslag en volgt een eindbespreking. Het auditrapport biedt een volledig overzicht van de resultaten, inclusief een maturiteitsscore en een vergelijking met de te behalen minimumnormen. De rapportage is opgebouwd op twee niveaus: een strategisch, sturend niveau en een gedetailleerde analyse per individuele control, beide voorzien van gerichte aanbevelingen.

Op strategisch niveau bevat het rapport inzichten in organisatie, prioriteiten en timing, zodat beleidsmakers en leidinggevenden concrete handvatten krijgen om cybersecuritymaatregelen en processen effectief te implementeren. Op gedetailleerd niveau biedt de rapportage een diepgaande analyse per individuele control, waarin de bevindingen uitgebreid worden toegelicht. Vastgestelde tekortkomingen worden helder omschreven en aangevuld met specifieke verbeteradviezen. Dit onderdeel is bijzonder waardevol voor projectmedewerkers die betrokken zijn bij de uitvoering van verbeteringsacties.

Het C-smart Cyber Security Assessment biedt beleidsmakers, operationele teams en andere betrokkenen een duidelijke leidraad. Dankzij de gerichte rapportage kunnen zij nog doelgericht werken aan het versterken van de cyberweerbaarheid, het beperken van securityrisico's en het garanderen van een betrouwbare, continue dienstverlening aan burgers.

Aanvullende diensten

Naast het C-smart Cyber Security Assessment biedt C-smart aanvullende diensten aan om organisaties verder te begeleiden bij de uitvoering van hun verbeteringstrajecten. Zo voorzien we in opvolgingsassessments die een onafhankelijke evaluatie geven van de voortgang van lopende cybersecurityprojecten. Daarnaast bieden we gerichte ondersteuning bij de implementatie van specifieke beveiligingsmaatregelen, processen of beleidsrichtlijnen.

Deze aanvullende diensten helpen lokale besturen bij het uitwerken van een duurzame en toekomstgerichte cybersecuritystrategie, op maat van hun context en ambities. Zo kunnen besturen stap voor stap bouwen aan een stabiel beveiligingsfundament dat meegroeit met nieuwe dreigingen en technologische evoluties.

Conclusie

In een snel evoluerend dreigingslandschap is cyberweerbaarheid geen optie, maar een noodzaak. Het C-smart Cyber Security Assessment biedt lokale besturen niet alleen inzicht in hun huidige beveiligingsniveau, maar ook een concrete routekaart naar een veiliger en veerkrachtiger digitaal ecosysteem. Dankzij diepgaande analyses, gerichte aanbevelingen en strategische begeleiding ondersteunt het assessment zowel beleidsmakers als operationele teams bij het beperken van cybersecurityrisico's en het waarborgen van een betrouwbare dienstverlening aan burgers.

Door te investeren in cybersecurity versterken lokale besturen niet alleen hun eigen digitale weerbaarheid, maar dragen zij ook bij aan een robuuster en veiliger netwerk van publieke diensten. Met de juiste strategieën, voortdurende opvolging en deskundige ondersteuning zorgt C-smart ervoor dat organisaties zich kunnen wapenen tegen cyberdreigingen en klaar zijn voor de toekomst.

6. C-smart financieel

De responsabiliseringsbijdrage speelde een bepalende rol in de strategische keuzes rond personeelsinzet. Als intercommunale draagt C-smart, in tegenstelling tot lokale besturen, de volledige verantwoordelijkheid voor de pensioenkosten van statutaire medewerkers. De Vlaamse overheid voorziet immers geen tussenkomst voor intercommunales. In 2024 liep het geprojecteerde pensioenrisico op tot meer dan 40 miljoen euro. Deze structurele druk noopte de organisatie ertoe om de verhouding tussen vaste medewerkers en externe ondersteuning kritisch te bekijken, met als doel schaalbaarheid en efficiëntie te bewaken.

De responsabiliseringsbijdrage

De responsabiliseringsbijdrage is het deficit tussen enerzijds de jaarlijkse pensioenlast en anderzijds de wettelijke jaarlijkse basispensioenbijdrage, vermenigvuldigd met de vigerende responsabiliseringscoëfficiënt. Deze coëfficiënt bedroeg tot eind 2021 50 %, 51,34 % in 2022 en 70,17 % in 2023. Deze coëfficiënt wordt jaarlijks vastgelegd door het Beheerscomité van de pensioenen van de provinciale en plaatselijke besturen bij de Federale Pensioendienst. Dit gebeurt in de loop van het jaar na het jaar waarop de bijdragen betrekking hebben, op basis van de goedgekeurde rekeningen van de RSZ.

Enerzijds dienen we voor het pensioenrisico boekhoudkundige voorzieningen aan te leggen, anderzijds moeten wij er uiteraard ook over te waken dat we over de nodige financiële middelen beschikken om de jaarlijkse responsabiliseringsbijdrage te kunnen betalen. Voor 2026 worden deze bijdragen geraamd op meer dan 1,7 miljoen euro.

Het is daarbij nog steeds de betrachting van onze raad van bestuur om voor deze pensioenuitgaven geen bijdrage van onze vennoten te vragen, maar deze volledig ten laste te nemen van de vereniging.

Door de opbrengsten van de verkoop van Cipal Schaubroeck nv aan Total Specific Solutions en de geplande verkoop van het Technologiehuis kunnen we het pensioenrisico financieel volledig afdekken, zonder dat wij daarbij nog afhankelijk zijn van het ondernemingsrisico van Cipal Schaubroeck. In de begroting is 50 miljoen euro ingeschreven in functie van een volledige externalisering van bovenvermeld pensioenrisico. De aangelegde voorzieningen in het verleden komen door deze operatie te vervallen en hoeven in de toekomst niet meer geactualiseerd te worden. Bijgevolg kunnen deze de C-smart resultaten niet meer beïnvloeden.

Investeren in de kerntaken

Naast het versterken van de financiële stabiliteit van onze intercommunale, laten de opbrengsten van de verkoop ons nu ook toe om de middelen vrij te maken voor te investeren in onze diensten: aankoopcentrale, informatieveiligheid, verkeersveiligheid en nieuwe innovatieve diensten zoals cybersecurity.

Daarbij houden we ons aan volgende financiële krachtlijnen:

- Er worden geen algemene werkingsbijdragen m.b.t. de vereniging aan onze vennoten aangerekend;
- Voorinvesteringen in nieuwe innovatieve C-smart dienstverlening worden door de vereniging zelf gedragen;
- Toetreding tot de raamcontracten blijft kosteloos voor onze vennoten;
- In-house dienstverlening gebeurt zoveel mogelijk op kostendelende basis (kostendekkend, zonder winstoogmerk);
- Dankzij hoofdzakelijk de opbrengsten van de aankoopcentrale en nieuwe C-smart dienstverlening krijgen we een bedrijfsresultaat in evenwicht.

Bovenvermelde zaken zijn meegenomen in het begrotingsproces voor 2026 en hebben geleid tot volgend resultaat.

7. Begroting 2026 – Toelichting cijfers

Begrotingscijfers 2026 C-smart (Statutair – enkelvoudig)

Deze begroting is reeds gebaseerd op de principes voor de toekomst die de algemene vergadering bij de evaluatie van de voorbije bestuursperiode in een aanzet van ondernemingsplan goedgekeurde, nl.

- Het realiseren van schaalvoordelen via samenwerking, zodat lokale besturen toegang krijgen tot kwalitatieve diensten en oplossingen die anders moeilijk haalbaar zouden zijn.
- Het versterken van de digitale weerbaarheid van lokale besturen in een snel evoluerende en steeds meer bedreigende digitale omgeving.
- Het stimuleren van innovatie, kennis en inspiratie binnen lokale overheden, met oog voor haalbaarheid, duurzaamheid en maatschappelijke impact.
- Het uitbouwen van de C-smart community waarin lokale besturen, het middenveld en de private sector via ontmoeting, kennisdeling en samenwerking elkaar versterken. Deze gemeenschap, die vandaag al miljoenen inwoners verbindt via hun besturen, vormt het levende netwerk waarop C-smart haar werking verder bouwt.

De begroting 2026 is m.a.w. gebaseerd op de lopende en vooropgestelde nieuwe projecten en diensten. C-smart maakt na de verkoop van Cipal Schaubroeck nv een doorstart. Het budget is dan ook een dynamisch gegeven dat ongetwijfeld bijgestuurd zal worden na goedkeuring en vooral tijdens de uitvoering van het nog goed te keuren volledige ondernemingsplan. De ambities m.b.t. de verbreding en verdieping van de dienstverlening en de ontwikkeling van de C-smart community worden weerspiegeld in deze begroting voor 2026.

Bedrijfsopbrengsten

De begrote omzet van C-smart in 2026 bedraagt 2.937 k euro. De daling van de begrote omzet ten opzichte van 2024 staat hoofdzakelijk in verband met de overdracht van de bedrijfstak 'Backoffice toepassingen en ICT- activiteiten' van C-smart naar Cipal Schaubroeck nv. De begrote omzet met betrekking tot de C-smart dienstverlening zal verder stijgen in vergelijking met vorige jaren. Zo worden enerzijds nieuwe projecten voorzien voor informatieveiligheid en verkeersveiligheid en anderzijds wordt het aanbod van de C-smart aankoopcentrale verder uitgebreid (software sociale dienst, software notulen, BCM (Disaster recovery, back up en werkplek as a service) en dergelijke meer).

Voor de andere bedrijfsopbrengsten is 702 k euro geraamd. Hierin zitten de opbrengsten met betrekking tot de terbeschikkingstelling van personeel aan Cipal Schaubroeck nv en Cipal nv (462 k euro). Hierin is eveneens 185 k euro opgenomen als bijdrage van de provincie Antwerpen in het sociaal passief en 55 k euro als bijdrage van de provincie Limburg in het sociaal passief. De daling ten opzichte van 2024 is enerzijds te wijten aan een daling van personeel welk ter beschikking wordt gesteld en anderzijds het wegvallen van de huuropbrengsten (440 k euro) naar aanleiding van de geplande verkoop van het Technogehuis. De meerwaarde die hierbij wordt gerealiseerd wordt geraamd op 13,5 miljoen euro en vinden we terug in de rubriek 'niet recurrente bedrijfsopbrengsten'. Naar aanleiding van de geplande externalisering van het pensioenrisico komen de aangelegde voorzieningen voor de responsabiliseringsbijdragen ter waarde van 30 miljoen euro te vervallen. De vrijval van deze voorziening is eveneens verwerkt in de rubriek 'niet recurrente bedrijfsopbrengsten'.

De responsabiliseringsbijdrage is het deficit tussen enerzijds de jaarlijkse pensioenlast en anderzijds de wettelijke jaarlijkse basispensioenbijdrage, vermenigvuldigd met de vigerende responsabiliseringscoëfficiënt. Deze coëfficiënt bedroeg tot eind 2021 50 %, 51,34 % in 2022 en 70,17 % in 2023. Deze coëfficiënt wordt jaarlijks vastgelegd door het Beheerscomité van de pensioenen van de provinciale en plaatselijke besturen bij de Federale Pensioendienst in de loop van het jaar na het jaar waarop de bijdragen betrekking hebben op basis van de goedgekeurde rekeningen van de RSZ. Bij de berekening van de responsabiliseringsbijdrage dient rekening gehouden met heel wat factoren die hierop impact hebben. Dit wijst op een eerder moeilijke inschatbaarheid van de voorzieningen die hiervoor dienen aangelegd te worden. Door het externaliseren van het pensioenrisico komen de voorzieningen aangaande de responsabiliseringsbijdragen te vervallen waardoor dit gegeven vanaf 2027 geen impact meer zal hebben op de resultaten van C-smart.

De responsabiliseringsbijdrage is van toepassing bij lokale en provinciale besturen, die statutair benoemden tewerkstellen of tewerkgesteld hebben.

Bedrijfskosten

In de rubriek 'handelsgoederen en onderaannemingen' is een bedrag voorzien van 483 k euro. Het betreft hier kosten gerelateerd aan verwerkingssoftware en handtekensoftware, gebruikt door de sanctionerend ambtenaren binnen de dienstverlening 'Verkeersveiligheid – GAS5'. De rubriek 'kosten van diensten en diverse goederen' wordt geraamd op 1.755 k euro. Binnen deze rubriek vinden we onder andere kosten terug met betrekking tot communicatie, community building, commissaris en dergelijke. Binnen de post 'bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen' is voor 2026 3.474 k euro ingeschreven. Wat betreft de personeelskosten wordt enerzijds rekening gehouden met de indexering, de volgende overschrijding van de spilindex vooropgesteld door het Federaal Planbureau is januari 2026 waarna in

2026 geen overschrijding meer wordt verwacht, en anderzijds met een raming aangaande de tot in de eerste helft van 2026 te betalen responsabiliseringsbijdrage (868 k euro).

Voor risico's en kosten verwijzen we naar de gekende problematiek van de responsabiliseringsbijdrage. Van de aangelegde voorzieningen wordt een vrijval ter waarde van 868 k euro geraamd in functie van de nog te betalen responsabiliseringsbijdrage in 2026. De resterende voorziening ter waarde van 30 miljoen euro komt zoals hierboven aangegeven te vervallen in kader van de geplande externalisering en vinden we terug in de rubriek 'niet recurrente bedrijfsopbrengsten'.

Voor 'restkosten/kosten van het verleden' wordt in 2026 een vrijval van 376 k euro voorzieningen geraamd.

In de rubriek 'niet recurrente bedrijfskosten' vinden we de kost terug naar aanleiding van de geplande externalisering van het pensioenrisico en wordt geraamd op 50 miljoen euro.

Bedrijfsresultaten

Voor C-smart wordt in 2026 een bedrijfsresultaat begroot van -7.329 k Euro. Dit negatief resultaat is voornamelijk te wijten aan de niet recurrente bedrijfskosten met name de externalisering van het pensioenrisico voor 50 miljoen euro. De niet recurrente bedrijfsopbrengsten daarentegen bedragen 43.5 miljoen euro (vrijval voorzieningen responsabiliseringsbijdragen ter waarde van 30 miljoen euro en 13,5 miljoen euro meerwaarde naar aanleiding van de geplande verkoop van het Technogehuis).

Financiële Resultaten

De financiële opbrengsten omvatten enerzijds de opstroom van dividenden vanwege Poolstok cv (geraamd op 125 k euro) en Ciral NV (geraamd op 36 miljoen euro) en anderzijds de interestopbrengsten uit belegging van de liquiditeitsoverschotten ten bedrage van 200 k euro. Door het éénmalig dividend van Ciral NV en de opbrengst uit de verkoop van het Technogehuis kan de externalisering in functie van het pensioenrisico, geraamd op 50 miljoen euro, gefinancierd worden.

Resultaat periode 2026

Het begrote (enkelvoudige) resultaat (na belastingen 3 k euro) voor 2026 bedraagt 28.983 k euro.

Algemeen overzicht van de begrotingscijfers 2026 en de resultaten van 2024
(resultatenrekening)

BEGROTING 2026	RESULTAAT C-SMART 2024 (in k euro)	BEGROTING C-SMART 2026 (in k euro)
I. BEDRIJFSOPBRENGSTEN		
A. OMZET	3.765	2.937
B. VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING : TOENAME/AFNAME	0	0
C. GEPROD. VASTE ACTIVA	0	0
D. ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	1.603	702
E. NIET RECURRENTE BEDRIJFSOPBRENGSTEN	401	43.500
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	5.769	47.139
II. BEDRIJFSKOSTEN		
A. HANDELSGOEDEREN EN ONDERAANNEMINGEN	2.897	483
B. DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN	707	1.755
C. BEZOLDIGINGEN SOC. LASTEN & PENSIOENEN	4.083	3.474
D. AFSCHRIJVINGEN	205	0
E. WAARDEVERMINDERINGEN	115	
F.a. VOORZ. VOOR RISICO'S EN KOSTEN	0	-376
F.b. VOORZ. VOOR RESPONSABILISERINGSBIJDRAGE	-831	-868
G. ANDERE BEDRIJFSKOSTEN	51	0
H. AFSCHR. OP POS.CON.S.VERSCHILLEN	0	0
I. NIET RECURRENTE BEDRIJFSKOSTEN	0	50.000
TOTAAL BEDRIJFSKOSTEN	7.227	54.468
III. BEDRIJFSRESULTAAT	-1.458	-7.329
IV. FINANCIËLE OPBRENGSTEN	3.493	36.325
V. FINANCIËLE KOSTEN	51	10
IX. RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR VOOR BELASTING	1.984	28.986
X. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	3	3
NETTO RESULTAAT VAN HET BOEKJAAR	1.981	28.983